СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК XCIV. Ч. 117. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 20-го ЧЕРВНЯ 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 20, 1987 No. 117. VOL. XCIV.

СВЯТКУВАННЯ ХРИЩЕННЯ ВІДБУДЕТЬСЯ В РИМІ У ЛИПНІ 1988 РОКУ

Рим. — Підкомісія для переведення літургічних та мистецьких імпрез у днях 17-20-го березня ц.р. відбула в Римі окремі наради, на яких винесено слідуючі рішення:

* Вище згадана підкомісія висловлює надію, що наші брати і сестри у діяспорі візьмуть масову участь в історично важливих і неповторних святкуваннях 1000-річчя Християнства України, які відбудуться у липні 1988 року, щоби в цей спосіб гідно і величаво подякувати Божому Провидінню за ласку, що ми дочекалися цього Ювілею.

* Для координації та переведення деяких програм запрошено маестра Володимира Луціва, члена підкомісії, якого завданням буде інформувати хорові ансамблі та різні мистецькі одиниці, що бажатимуть взяти участь у вище згаданих святкуваннях, про загальну програму тих святкувань, а передовсім про програму, пов'язану з мистецькими виступами тощо.

* Маестро В. Луців у найближчому часі вибирається в терен для поороблення контактів і провірення належних кваліфікацій різних мистецьких ансамблів і хорів, зі завданням представити свій звіт Президії Синоду Єпископів УКЦеркви у травні ц.р. в Римі. Кваліфіковані ансамблі, хори і мистецькі одиниці, прийняті Президією Синоду, будуть повідомлені про це своєчасно з проханням взяти активну участь у цих ювілейних торжествах.

* Мистецькі ансамблі, хори та всіх інших виконавців проситься зголошувати свою участь до В. Луціва та нижче подану адресу, найпізніше до кінця липня 1987 року, подаючи повні інформації, як: назву ансамблю чи хору, характер, число виконавців, світлини і т.п.

* Згідно з рішенням Президії Синоду, всі кошти, пов'язані з приїздом і перебуванням у Римі, покривають повністю всі виконавці, чи їх організації.

* З уваги на недалекий вже реченець ювілейних святкувань, ще раз підкреслюється важливість своєчасних зголошень, але не пізніше кінця липня цього року щоб остаточно було можна приступити до фактичного оформлення програми.

* „Під час ювілейних святкувань нашого християнського 1000-річчя у Римі, очі цілого світу будуть звернені на нас, тому нашою масовою присутністю, разом з головою Вселенської Церкви, з головою нашої Української Католицької Церкви, ієрархією, священством та сестрицтвом засвідчимо наше розуміння цього історичного моменту в щирій та сердечній молитовній злуці з нашою страдальною Церквою в Україні. Нашою присутністю у Римі при гробах верховних апостолів Петра і Павла та перших мучеників за Христа, дамо свідчення про несхитність нашої віри і живучість Української Церкви й народу". — сказано в комунікаті, що його підписав о. Софрон Мудрий, ЧСВВ.

— Адреса керівника мистецьких програм: Mr. Wolodymyr Luciw, 5, Cole Park Gardens, Twickenham, TWI IJB, London, England; tel. London: 892-6257.

Помер проф. Петро Ю. Стерчо

Св. п. проф. П. Стерчо

Філядельфія (І.С.). — 18-го червня ц.р., в пополудневих годинах нагло відійшов у вічність, проживши 68 років, проф. д-р Петро Юрій Стерчо у Нарберті, Па.

Сл. п. проф. П. Стерчо був професором економії Дрексер університету, членом катедральної парафії у Філядельфії. Він теж був провідним членом ряду громадських, суспільних і політичних організацій, а зокрема: Наукового Товариства ім. Шевченка і головою його Секції суспільних наук, головою Центальної Управи ОДВУ, головою Карпатського Дослідного Центру, членом Управи Братства Карпатських Січовиків, Управи Філядельфійського Відділу Комітету 1000-ліття Християнства України, колишнім членом Президії УАКРади, Асоціяції Українських і Американських Професорів і автором численних монографій і наукових розвідок.

Покійний належав до 153-го Відділу УНС ім. Луки Мишуги у Філядельфії.

Залишив у смутку дружину Ірину Ольгу, дочку д-р Олену Ванду, сина д-ра Юрія Петра, дочку Марусю Ірину і ближчу та дальшу родину в ЗСА і на Закарпатті.

Похоронні обряди відбудуться у Філядельфії.

В Ливані викрадений ще один американець

Бейрут. — У середу, 17-го червня, в Ливані був викрадений американський журналіст Чарлз Глесс і відвезений у західню, мусулманську, частину Бейруту.

Державний департамент ЗСА висловив „глибоку стурбованість" у зв'язку з викраденням і заявив, що „Злучені Стейти не відступлять перед шантажем терористів".

36-річний Ч. Глесс, який був до недавнього часу кореспондентом телевізійної компанії Ей-Бі-Сі, став дев'ятим з ряду громадянином ЗСА, захопленим у Ливані терористами. Всього в полоні у терористів в Ливані перебуває тепер 24 чужинці. Про викрадення Ч. Глесса повідомила в четвер радіостанція „Християнський голос вільного Ливану". Згідно з її повідомленням, події розвивалися так:

Глесс вертався в ливанську столицю з Сайди, розміщеної в 24 милях на південь від Бейруту. Разом з ним в авті були Алі Осейран, син міністра оборони Ливану Аделя Осейрана. Провадив авто Алі Слейман, працівник служби крайової безпеки. Авто виїхало з Сайди в середу коло 10-ої години ранку. Пасажирів цього авта більше не бачили. Але радіо повідомило, що авто було залишено в середу по полудні в 500 ярдах від контрольно-перепускного пункту сирійської армії недалеко від Бейруту. Дорогу автові перегородили дві автомашини, заповнені озброєними людьми. Шофера забрали в шиїтські райони Західнього Бейруту. Після цього слід американця і двох ливанців пропав.

Ч. Глесс працював у Ливані від 1976 року. Він писав до журналів „Нюзвік" і „Тайм", до газет „Крисчен Сайнс Монітор" і лондонської „Гардіян". Від березня 1983 року і до недавнього часу Глесс працював для Ей-Бі-Сі. Він не продовжив контракт з телевізійною компанією, пояснивши це тим, що має намір писати книгу про арабський світ.

ДЕСЯТКИ СТАРШИН СОВЄТСЬКОЇ АРМІЇ ВИКЛЮЧЕНІ З ПАРТІЇ

Москва. — Газета „Красная Звезда" повідомила про те, що в середу, 17-го червня, відбулося спеціяльне засідання, присвячене обставинам перелету совєтського кордону і приземлення на Красній площі 19-річного громадянина Західньої Німеччини Матіяса Руста.

На засіданні був присутній кандидат у члени політбюра ЦК КПСС, перший секретар московського комітету партії Боріс Єльцин.

Прийнято рішення про виключення з партії багатьох генералів і старшин московської округи протиповітряної оборони. В газеті нічого не сказано про службові покарання, але можна вважати, що разом з партійними квитками всі згадані на засіданні старшини позбудуться і своїх військових звань.

Серед виключених з партії називають імена генерал-лейтенанта Юрія Бражнікова, генерал-лейтенанта авіяції Маркова, генерал-майора авіяції Резніченка, полковника Якубенка та інших. „Діяльність багатьох інших старшин розслідується, — пише газета. Всі вони повинні понести кару за свою безвідповідальність".

Газета помістила також список старшин, обвинувачених у некомпетентності і брутальності. Серед обвинувачень на адресу командування „нездатність організувати повітряну оборону відповідно до сучасних стандартів". Заступник командуючого московською округою протиповітряної оборони генерал Хатилєв обвинувачений у фальсифікації боїових навчань. Осудили також заступника командуючого у справах політично-виховної роботи А. Костіна „за брак мужності і нездатність визнати значні упущення в діяльності командування".

Виступаючи на засіданні, Б. Єльцин сказав: „Скрізь панує атмосфера самозадоволення, хвальби, самовпевнености і показухи. Все це виявляється у великому і малому. Ми хочемо, щоб командування совєтської армії глянуло прямо в очі трудящим і відповіло, як подібне могло статися (мається на увазі перелет Руста). Було б помилкою звалювати все на бездумність, недбальство і некомпетентність окремих представників командування. Причини, розуміється, криються значно глибше. А щодо командування, то воно привикло до застарілих метод і відчуває алергію до нововведень".

Посол А. Вітер доповідав про поляків

Оттава (ОУПС). — У середу, 3-го червня ц.р., виступав тут із доповіддю про свою візиту до Польщі посол до федерального парляменту — українець Андрій Вітер, подаючи багато цікавих спостережень про життя поза залізною заслоною.

В дискусії після доповіді порушено, між іншим, справу контактів із польським екзильним урядом у Лондоні. Доповідач з великим признанням і пошаною висловився про цей леґітимний уряд Польщі й згадав про свої зустрічі з його представниками перед і після його поїздки до Польщі.

Доповідача представив присутнім Юрій Сальський. В дискусії з українців брав участь присутній на залі проф. Ярослав Рудницький. Ціла імпреза відбулася заходами Канадської ради поневолених европейських народів з осідком у Оттаві.

Л. ПЛЮЩ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Представництво Української Гельсінкської Групи повідомляє що в суботу, 20-го червня ц.р., тут в приміщенні Наукового Товариства ім. Шевченка, при 63 Четверта авеню, о год. 5-ій по полудні, відбудеться зустріч з членом УГГ Леонідом Плющем, який доповідатиме на теми: „гласність, перебудова і ускореніє" (ҐПУ).

ПРЕЗИДЕНТ Р. РЕҐЕН НАГАДУЄ КОРЕЙЦЯМ ПРО НЕБЕЗПЕКУ ЗАКОЛОТІВ

Вашінгтон. — Президент З'єдинених Стейтів Америки Роналд Реген написав особистого листа до президента Південної Кореї Чун Ду Гвана, закликаючи його не перетягати струни у поборюванні студентських демонстрацій, які тривають там вже принаймні два тижні в 49-ох університетах. Демонстрації у багатьох випадках нагадують громадянську війну, бо до поборення демонстрацій, у яких бере участь велика кількість студентської молоді, включені не тільки скріплені поліційні відділи, але також національна ґвардія і деякі військові частини стаціоновані зокрема біля Сеулю, столиці Південної Кореї.

Президент ЗСА доражує тамошньому президентові шукати шляхів для полагодження непорозумінь з лідерами опозиційних партій, бо в противному випадку може вихопитись ініціятива з рук уряду і в Південній Кореї, важливій під стратегічним оглядом частині світу, може розпочатися процес дестабілізації, який, очевидно використають вороги не тільки теперішнього уряду, але самостійности і суверенности Південної Кореї взагалі.

Листа президента Р. Регена до Чун Ду Гвана переслано дипломатичним каналом і його тамошньому президентові передав амбасадор ЗСА в тій країні. Речники Адміністрації окремо заявили, що перестрога Р. Регена корейському президентові „кореспонденційним шляхом", це частина „тихої американської дипломатії", яку на рекомендацію багатьох дорадників Білого Дому примінює в життя не тільки Президент, але в першу чергу Державний департамент. Адміністрація також підтримала конгресову резолюцію, яка закликає президента Гвана до налагодження відносин з опозиційними політичними партіями і створення спеціяльної комісії, яка розпочала б працю над зміною конституції і виборчого правильника на підставі якого президента вибирали б у вільних виборах, а не, як дотепер, голосами електоратів.

Покищо Адміністрація Р. Регена зайняла дуже обережне становище що до критики теперішнього уряду і вуличних демонстрацій, які нагадують 1970 роки коли в подібних демонстраціях загинуло кількасот студентів.

Попереджуючи листа президента Р. Регена, державний секретар Джордж Шулц перебуваючи на відвідинах в Сінгапурі, також висловився в дусі замирення і шукання зв'язків уряду з опозицією. Вміжчасі, стало відомим, що президент Гван наказав поставити армійські частини у стан гострого поготівля, а головне командування армії припинило усі відпустки. Значить, кажуть політичні спостерігачі, ситуація в Південній Кореї значно погіршилася, а число демонстрантів збільшилося.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ плянує збудувати великий потужний сателіт, який, випущений в орбіту, перетворювтиме силу сонця в електричну енерґію, яку передаватиме на землю і нею можна буде не тільки освітлювати будинки, вулиці й інші місця, але також порушувати мотори й фабричні станки. Газета „Ню Йорк Таймс" інформує, що для випущення цього сателіта в орбіту совєти вже розпочали будову потужної ракети. Очевидно, покищо не відомо чи совєтський експеримент вдасться.

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО Ройтерса інформує з Боґоти в Колюмбії, що під час засідки марксистських партизанів на військову колону загинуло 29 молодих вояків. Засідка прокомуністичних партизанів була дуже добре підготовлена і урядові вояки взагалі не сподівалися нападу в цій частині країни. Міністерство оборони наказало перевести докладне слідство і встановити як дійшло до зорганізування засідки про яку не знали навіть речники військової і цивільної розвідки.

ЛІДЕРИ ЧІЛІЙСЬКОЇ хунти, яка тепер керує державою на чолі з президентом Авґустом Піночетом, бажає залишитися при владі до 1989 року і аж після того постепенно передати владу в руки цивільних політиків. Покищо не відомо чи бажання хунти сповниться, бо керівники поодиноких родів збройних сил Чіле різняться в поглядах і прийнаймні два з них, командири летунства і морської фльоти, воліли б, щоб країною вели цивільні політики, бо в такий спосіб Чіле відзискає престиж у світі і поправить свою економіку, яка знаходиться в критичному стані.

СЕРДЖ КЛЯРСФЕЬЛД, адвокат і дослідник нацистських злочинів під час Другої світової війни, який до речі довго домагався поставлення перед суд справедливости Клявса Барбі, шефа ґестапо в Ліоні, Франція, за злочини проти людства, запропонував, щоб засудити Барбі на доживотне, враховуючи те, що у Франції немає смертної кари. Процес проти Барбі увійшов у кінцеву фазу і спостеріґачі сподіваються, що вирок западе на початку липня цього року. К. Барбі, який більшість днів суду був відсутній, також тим разом довідався про зізнання адвоката С. Клярсфельда з преси і від свого адвоката.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЗСА Джордж Шулц заявив кореспондентам у Сінґапурі, що Адміністрація президента Роналда Реґена воліла б, щоб президент Південної Кореї Чун Ду Гван погодився на започаткування розмов з лідерами опозиційних політичних партій у справі зміни конституції і переведення виборів президента в більш демократичний спосіб. Однак, враховуючи і шануючи суверенність Кореї, Вашінґтон не буде безпосередньо вмішуватись до внутрішніх справ тієї країни. „Ми хотіли б, щоб такий діялог між урядом і лідерами опозиції розпочався, — заявив Дж. Шулц, — але ми не будемо стосувати тиску на уряд президента Чуна чи притемнювати відносини між ЗСА і Південною Кореєю через цю конституціну справу". Шулц категорично відкинув, як безпідставні закиди опозиції, що уряд президента Чуна є суто тоталітарним, який, мовляв, відмовляється від всяких переговорів з опозицією. А ця опозиція влаштовує час від часу великі антиурядові демонстрації, які звичайно кінчаться зударом демонстрантів з поліцією і нищенням державного й приватного майна. Таку діяльність уряд Кореї має право нап'ятновувати і судити винних, — заявив Дж. Шулц журналістам.

ЧОТИРИ СТИПЕНДИСТИ УНСОЮЗУ — ДВОТИСЯЧНИКИ

Джерзі Сити, Н. Дж. — Як уже повідомлялося в щоденнику ч. 112, з суботи, 13-го червня, під час нещодавніх річних нарад Головного Уряду УНСоюзу на Союзівці ухвалено 237 стипендій на загальну суму 115,250 долярів, для молодих українців і українок, які студіюють або будуть студіювати по коледжах і університетах ЗСА і Канади.

На особливу увагу заслуговують чотири стипендисти, яких вибрано з великого числа — 260 аплікацій, — їм признано Стипендійною комісією УНС найвищі стипендії — кожна в сумі 2,000 долярів.

Цими стипендистами є: Олег Махлай з 346-го Відділу УНСоюзу; Василь Шеремета з 247-го Відділу; Наталія Федущак з 88-го Відділу і Тома Ватсон з 452-го Відділу. Стипендії, що їх ці студенти дістали, є відповідно: стипендія імени Романа Слободяна, стипендія імени Йосипа Волка, стипендія імени Антона Драгана і четверта за визначні успіхи в науці.

О. Махлай

Олег Махлай, з Парми, Огайо, народився 21-го березня 1969 року, син Петра і Тереси Махлаїв, щойно закінчив середню школу Нор манді. Він буде студіювати біологію в Мишиґенському університеті, куди його вже прийнято, з наміром здобути згодом диплом лікаря. Олег активний в таких організаціях і товариствах: хор церкви св. Володимира (є диригентом), Ліґа Української Православної Молоді, Школа гри на бандурі ім. Григорія Китастого та хор Тисячоліття Хрищення України.

В. Шеремета

Василь Шеремета, з Ню Кесл, Делавер, народився 8-го червня 1962 року; він — син Євтуха і Любомири Шереметів, тепер студіює медичні науки в Джефферсон Медичному коледжі з наміром стати лікарем-хірургом. Василь активний у таких товариствах і організаціях: українська православна церква свв. Петра і Павла, Ліґа Української Православної Молоді, Українське Лікарське Товариство Північної Америки, хор „Прометей".

Н. Федущак

Наталія А. Федущак, з Лейквуд, Кольорадо, народилася 7-го жовтня 1962 року в Канаді, вона — донька бл. п. Богдана і Ждани Федущаків, студіює політичні науки в Колюмбійському університеті з наміром дістати ступінь маґістра із міжнародних зв'язків і працювати в журналістиці, що Наталія вже робить, працюючи в редакції „Українського Тижневика". Вона активна пластунка вже від раннього дитинства.

Г. Ватсон

Тома Б. Ватсон, з Індіянополісу, Індіяна, народився 5-го січня 1969 року, він — син Бернарда і Марії Ватсонів, щойно закінчив середню школу Катідрал і йде студіювати до Гарвардського університету, де вивчатиме політичні науки та економіку, з наміром стати в майбутньому правником, знавцем міжнародного права. Досі, через далеку віддаль від центрів громадського життя, він не брав активної участи в українському зорганізованому житті, але хоче про це подбати на студіях у Гарварді. Досі він промощував дорогу українській справі серед своїх товаришів і вчителів.

В АМЕРИЦІ

АДМІНІСТРАЦІЯ КОПАЛЬНЯНОЇ охорони і здоров'я попала під гостру критику обох партій. Її обвинувачують у недостатніх охоронних правилах та у проволоці полагодження обіцяних змін. Республіканський сенатор Оррін Геч з Юта обвинуватив цю федеральну аґенцію у „невиконанні своїх обов'язків" обіцяних йому особисто, а саме: справити деякі охоронні правила, які причинилися до смерти 27-ох вуглекопів у пожежі в копальні Вілберґа в Юта в грудні 1984 року.

ДВА ФІНАНСИСТИ З Лонг Айленду були заарештовані 16-го червня ц.р. та обвинувачені в крадежі 16-ти мільйонів дол. з двох профспілкових пенсійних та допомогових фондів. Федеральні чинники назвали це „найбільшим профспілковим плянованим обманом", який будь-коли приходилось Департаментові справедливости давати під суд. „Це випадок бандитизму на велику скалю", — заявив слідчий Едвард МекДоналд. „Це включає присвоєння чужих грошей, відверта крадіж мільйонів, мільйонів долярів від важко працюючих робітників". Е. МекДоналд не подав покищо прізвищ.

ФЕДЕРАЛЬНА АДМІНІСТРАЦІЯ летунства в недавній перевірці своїх сторожів, що їх затруднено для перевірки пасажирів, заявила, що біля 20 відсотків зброї передістається на літаки. Все таки летунські лінії стали в обороні сторожів, відмічуючи, що цей спосіб перевірки майже виелімінував схоплення літаків в Америці.

У КЕНЗАС СИТІ, МІЗУРІ, в середу, 17-го червня ц.р., помер відомий у спортовому світі Дик Гавзер, колишній менаджер бейзбольних дружин Кензас Ситі Роялс і Ню Йорк Єнкіс. „Це дуже сумний день для бейзболу, бо Дик Гавзер був одним з великих мужів нашої ери", — сказав Пітер Юберрот, комішенер професійного бейзболу в Америці.

ДЕМОКРАТИЧНІ ПРОВІДНИКИ Палати Репрезентантів і Сенату, після шеститижневих бурхливих переговорів, погодились на однотрильйоновий бюджетовий компроміс на 1988 рік, який відразу поставив їх на шлях зудару з Білим Домом через оподаткування, а з Пентаґоном через зменшені видатки на оборону. Новозапроєктований бюджет, який до речі сподіються, що перейде у Палаті Репрезентантів і Сенаті, передбачає оподаткування на 1988 рік на 19.3 біл. В ньому не вимінюється точно які саме податки будуть підвищені, але провідники Демократичної партії призадумуються над підвишкою оподаткувань алькогольних напитків і цигарок. Оборонна частина бюджету, що є прямим викликом президентові Роналдові Реґенові, змусила б його прийняти підвищення податків, щоб здобути більший бюджет для Пентаґону. Президент Реґен вже заявив республіканським сенаторам, що накладе вето на податкові підвишки, бо „уживати податки для зниження дефіциту це те саме, що вживаня п'явки для лікування анемії".

КОМІСІЯ ТАКСІ І ЛІМУЗИН міста Ню Йорк подала до відома, що незабаром водії нюйоркських таксі будуть зобов'язані вдягати сорочки з рукавами, штани чи спідниці без дір та відповідної довжини. Голова комісії Ґорман Ґілберт сказав, що метою нових приписів є „поліпшити вигляд водіїв, перетворити їх в професіоналів, як теж відповіддю на домагання публіки".

ГАЗЕТА „ЛОС АНДЖЕЛЕС ТАЙМС" подає, що після цілорічної перевірки та вгляду в корупцію митної служби ЗСА виявилось, що деякі службовці приймали хабарі та закривали очі на контрабанду наркотиків. В результаті 16 кримінальних оскаржень віддано до суду в 12-ох містах Америки.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Перемога здорового розуму

Дня 22-го грудня 1984 року, у підземці в Ню Йорку, підійшли до 39-літнього спеціяліста від електроніки Бернарда Ґеца чотири молоді чорні і один зажадав від нього 5 долярів. Ґец сягнув рукою до кишені, вийняв револьвер і поцілив усіх чотирьох. Три із них були тільки легко ранені і вилікувались з ран, одному він нарушив кулею хребетний стовп і його спаралізувало. Серед заколоту, що знявся, Бернард Ґец утік та опинився у сусідньому стейті Ню Гемпшир. Але прочитавши в газетах, що за ним шукає поліція — добровільно зголосився і погодився, щоб його перевезли до Ню Йорку.

Від того часу минуло рівно два і півроку, але ця подія не втратила своєї актуальности і ввесь час товклася у пресі та на радіо-телевізійних показах. Одні представляли Ґеца, як героя, інші як — злочинця. Ґеца судили аж тричі. Третя судова розправа відбулася у травні-червні цього року і всі газети були заповнені звітами із судової залі. Лава присяглих складалася з восьми чоловіків і чотирьох жінок; були між ними і чорні. Бернарда Ґеца обвинувачували у восьми злочинах, в яких було намірене вбивство. Асистент прокуратора Ґреґорі Вейплс, який обвинувачував підсудного, характеризував його як параноїка із злочинними інстинктами та ніколи не підкреслював факту, що кожний із отих чотирьох чорних молодців мав за собою кримінальне минуле, а один був наче професійним злочинцем, що його засудили на вісім і пів до 25 років в'язниці за грабіж із користуванням зброєю. Усі чотири становили зіграну групу злочинців, які нападали на слабих, насилували жінок, тероризували, вихоплювали жіночі торбинки чи нашийники і доконували тим подібні злочини. Прокуратор, який повинен співпрацювати з оборонцем підсудного у пошукуванні за правдою, був у цьому випадку оборонцем отих чотирьох чорних напасників. Але він переступив межі допускального обвинувачення, коли сказав: „Як йому (Бернардові Ґецові) не подобаються щоденні прикрі переживання у Ню Йорку — хай спакує клунки і виїде звідсіля". Це була необережна і обурлива заява, бож усьому світові відомо, що на вулицях Ню Йорку нападають, що хроніка вломів до помешкань і грабунків є щоденним явищем і що небезпечно їздити нюйоркськими підземками. То чи той прокуратор радив мільйонам мешканців метрополії світу спакувати клунки і перенестися геть?! Не диво, що в популярному щоденнику „Ню Йорк Пост" появилася довга стаття Рея Каррісона п.з. „Дистриктовий прокуратор Ґеца зрадив усіх нас" та він закинув тому прокураторові, що він образив інтеліґенцію усіх нюйоркчан.

Публічна опінія була ввесь час по стороні Б. Ґеца. Вийняток становили тільки чорні екстремісти, які вважають, що їх все ще переслідують і які потурають таким чорним злочинцям тому тільки, що вони чорні. Але й між чорними є вже багато осіб справедливих, які признали, що Б. Ґец, який, до речі, вже був жертвою нападу на вулиці, де його пограбували і кинули на землю, — що він мав право боронитися. Інтеліґентська освічена верхівка чорних стидається поведінки своїх расових побратимів-злочинців і вандалів.

Лава присяжних радила чотири дні. Врешті в минулий вівторок по полудні одноголосно рішила, що Ґец „став жертвою а не напасником" і звільнила його з семи точок акту обвинувачення, засудивши тільки за нелеґальне посідання зброї. На вересень заповіджено засуд у цій справі. Суддя повчав присяжних суддів, щоб вони строго трималися букви закону. Але він не заперечував, що закон вимагає, що присяжні судді можуть засудити підсудного тільки тоді, коли його вина не підлягає розсудливому сумнівові. Тут було аж надто багато сумнівів, або радше не було сумніву, що Бернард Ґец був жертвою напасти, а не напасником. Присуд лави присяжних був перемогою здорового глузду і він добрий і справедливий. Він повинен бути також наукою для прокураторів, що не вільно бути на судовому процесі аж таким ревним обвинувачувачем, щоб ображувати інтеліґенцію усіх своїх земляків. Добре сталося, що присяжні судді його не послухали.

Для самого Ґеца — скромної людини — професіонала скінчився дворічний період важких переживань. Він матеріяльно зруйнований. Але американці вже тепер посилають йому поважні пожертви. Бернард Ґец став символом самооборони проти злочину.

Ярослав Курдидик

КАНАДА ВИРІШИЛА ПРИСПІШЕНО ДОЗБРОЇТИСЯ

Від багатьох уже років, переглядаючи канадську пресу, або слухаючи радіомовні передачі, кожному мимохіть насувалася думка, що канадські, навіть і офіційні новини, зводилися до того прислів'я, що, мовляв, канадські політичні і мілітарні провідники — „з-поза символічного листя кленів", чомусь начебто не добачували, що по сусідстві у гущах сибірського пралісу, бродить постійно і роззухвалено, комуно-імперський московський ведмідь...

Майже 16-літнє владування колишнього прем'єр-міністра Трудо, загальновідомого з його ліберальних, чи пак „ліво-соціялістичних" поглядів та дружніх обіймів з Кастром і фаворизуванням Куби — сливе ввів, а згодом почався поширювати у деяких прошарках канадців суто пацифістичний погляд: — Навіщо нам, мовляв, потрібна більша і пропорційно відносна до нашої економічної і людської спроможности якась збройна сила? — Адже ж Канада не збирається з ніким воювати, а у випадку будь-якої неминучої загрози — Канада і так може завжди розраховувати на те, що в її обороні стане „добряга Дядько Сем", зі своїм збройним арсеналом, включно навіть до нуклеарних ракет...

Згодом здавалося, що дещо зміниться наставлення і відношення до її крайової оборони, коли політичне владування перебрала Консервативна партія на чолі з прем'єр-міністром Браєном Малруні, який у своїх передвиборчих виступах вахвалювався, що Канаду слід підсилити не лише економічно, але і дати їй таку оборонну міць, щоб вона могла відбивати кожну неминучу загрозу. — І, що з всіх обіцянок?...

Роки прокочувалися, а в Канаді все залишилося по-старому. Не переставали „товкти воду в ступі" — про кислотні дощі, торговельні домовлювання зі ЗСА і вести презавзятущі квітучореторичні політично-партійні спори між окремими фракціями, котра то з-поміж них буде кращою, якщо б їй вдалося перебрати у майбутньому керму держави?...

Аж тут, майже непедбачено і неочікувано вибухли в Канаді дві вагомі політичні експлозії: — ухвалено нову конституцію, а після того заговорено — вперше, про ще важливішу проблему — про обновлення майже доосновного і приспішеного дозброювання.

Починаючи від побільшення числово військово-людського складу так у рядах реґулярної армії, як і в мобільних резервах. Воно насправді важко в те повірити, що досі ввесь склад війська включно із мобільними резервами, виносив усього разом 83.726 — чоловіків і жінок... А відносно озброєння і загального військового модерного вивінування, за фаховими оціннюваннями Канала відставала на 20-25 років, навіть і в порівнянні до невеликих держав.

Дійшло до того, що Канаду, як одного із перших основників і членів НАТО, вважали, за одного із доволі слабосилих партнерів.

Тепер у канадському парляменті — „загуділо і загриміло", коли міністер оборони Перін Бетті заявив, які далекосяжні пляни хоче перевести Канала, щоб себе нарешті поставити, як силово-рівнорядного партнера у ряді такого калібру держав, де їй слід було бути уже давно.

Як і можна було сподіватися, опозиція і т. зв. „мирові групи", почувши таке неймовірне рішення канадського правління, — зчинила крик, а зокрема після заяви майбутніх змін у фльоті, армії і летунських збройних силах, а Ліберальна і Ново-Демократична партії, заповідають довгі і затяжні дебати про те, чи Канаді взагалі потрібно будь-які мілітарні зміни.

Із дотогочасних заяв виявляється, що для оборони обидвох океанів та Арктичного обширу слід буде додати:

Десять-дванадцять підводних човнів з нуклеарними двигунами, шість модерно озброєних фреґат, п'ять-сім міно-виловлювачів — армія отримає нові танки, а для летунства наразі точно не визначене число, нищівних літаків, типу „Горнет". Далі в цих заявах сказано, що теперішні резервові з'єднання будуть подвоєні, аж до 90,000 чоловіків і жінок. Увесь плян розраховується на приблизно 15 років, а всі кошти на цю велетенську перебудову виноситимуть понад 200 більйонів долярів.

За саме найпередовіше завдання Канада ставить собі побудову підводної фльотилі і на це буде відведено 65 відс. з оборонного бюджету. Підводні судна, які будуть споруджені в окремих заприязнених з Канадою державах, мусять погодитися, що в їхній побудові братимуть участь канадські корабельно будівельні інженери і техніки, роля яких буде — „пильно обсервувати і наполегливо вчитися"...

У своєму зверненні до парляменту Бетті визначив, які завдання матимуть у майбутньому канадські збройні сили:

1) Продовжувати і розбудовувати постійно достаточну оборону, 2) втримати на задовільному поземі контрольно мілітарне вивінування, як теж і роззброюючі засоби, 3) брати участь у всіх мирових операціях і намаганнях, осягаючи таким чином мирові домовлення у міжнародних дискусіях. Він теж підкреслив, що Канада продовжуватиме своє членство в НАТО і в обороні НОРАД (Норд Амерікен Аероспейс) разом зі своїм незамінним союзником ЗСА.

Василь Маркусь

ПЕРЕД ШОСТИМ КОНҐРЕСОМ МИРЯН УКЦЕРКВИ

Ювілей Тисячоліття Християнства України вже близько перед нами. В серпні будемо відзначати його передріччя, а тоді ще майже півтора року матиме українська громада доволі часу на гідне вшанування цієї великої події. Українська Православна Церква розпочинає свої офіційні святкування 14-го серпня ц. р. в Бавнд Бруку, відслонюючи пам'ятник Святій Ользі, перехрестительці нашої Батьківщини. Українці католики розпічнуть ювілей Тисячоліття зустрічами й імпрезами в Римі у вересні ц. р., а насамперед черговим звичайним Синодом Ієрархії УКЦеркви, що відбувається щодва роки.

Крім Синоду в Римі в днях від 21-го до 30-го вересня 1987 року, відбудеться там же і в тому ж часі Шостий Конгрес Мирян, а далі спільна авдієнція у Папи Івана Павла II, зустріч мирян з єпископами у формі спільної вечері та вшанування Покійного Патріярха Йосифа з приводу третьої річниці його відходу у вічність. Це будуть чергові пам'ятні „римські дні", свідками яких ми були не раз за останні двадцять років.

Конгрес мирян, крім інших імпрез, звертає на себе ширшу увагу хоч би тому, що мирянські проблеми в сучасній Церкві стають щораз актуальнішими, що в нас існує організований мирянський рух, що існують проблеми, які вимагають розв'язання і включення в них мирянського чинника, і, врешті, тому, що саме мирянський рух належить до однієї із найважливіших спадщин покійного Патріярха Йосифа.

Мирянські конґреси відбувалися і в минулому. Досі проведено п'ять таких конгресів, що з них чи не найбагатшим своєю програмою і кількістю учасників був четвертий конгрес у Римі, яким також відзначено 90-ліття Патріярха. Звертала на себе увагу також сама тема „Українська Католицька Церква напередодні Ювілею Тисячоліття", ширина проблем, висловлені там думки тощо. П'ятий конгрес мирян відбувся в травні 1985 року в Торонто, де обговорено стан і сорок років нищення Української Католицької Церкви на рідних землях.

Цьогорічний конгрес присвячений нинішньому станові цілої нашої Церкви і то під кутом майбутнього. Саме про прогнози, майбутній розвиток і проєкцію дії на дальші роки і десятиліття мали б говорити доповідачі й учасники Шостого Конгресу. Його тема: „Українське християнство назустріч другому Тисячоліттю" (проєкція, проблеми, завдання). Намічена проблематика цього конгресу поглиблює і завершує питання і теми попередніх конгресів. Наголос буде ставитися на Церкві в діяспорі і мирянському чинникові, де ми маємо більші впливи і можливості дії. Але і проблеми в Церкві в Україні, чисто духовні проблеми, поглиблення релігійности, місце і роля духовенства та чернецтва, як справи нашого помісного церковного правління будуть належно потрактовані.

Ділова частина конгресу триватиме три дні, в час яких в окремих сесіях будуть обговорені такі теми: 1) загальні світоглядові і релігійні справи про природу нашої помісної Церкви і Вселенської, та про її суспільну функцію; 2) актуальні проблеми Церкви в діяспорі як установи, що наставлена на тривале існування; 3) духовна обнова і справи організації, центрального управління та патріярхального устрою; 4) місце мирян, їх формація і покликання в нових умовах; 5) Церква в Україні і її досвід у зустрічі з безбожним режимом; 6) проблеми українського екуменізму і нашої особливої місії в зустрічі Сходу і Заходу; 7) спадщина Тисячоліття, яку нам дає і до чого нас зобов'язують саме теперішні святкування Київського християнства.

Понад 20 єпископів, серед них чотири ієрархи, сім священиків і десять мирян мали б обговорити намічені проблеми у своїх доповідях з різних аспектів. Усі учасники матимуть можливість висловитися у дискусіях до цих питань. Треба очікувати, що організатори подбають, щоб хоч коротке резюме доповідей було приступне заздалегідь учасникам конгресу.

Вислід і підсумки цього конгресу можуть бути дуже важливі для дальшого розвитку УКЦеркви і нашого християнства. Зокрема наголос ставиться на місце, ролю і, як сказано, „покликання" мирян. Справді бо, йдеться не лише про покликання до священичого і чернечого стану, але спонукує нас думати про вироблення окремого покликання світських людей до релігійної праці, євангелизації довкілля, до повного виключення себе в щоденне життя релігійної громади. Висліди і матеріяли конгресу варта буде вивчати, перечитувати й дискутувати по наших осередках, товариствах і парафіях і після цього, в малих і більших гуртках.

Тому участь в цьому нашому мирянському „соймі" чи українському „Католікентагу" є вийнятково важлива. Мусимо спільно й громадно ставити істотні проблеми нашого релігійного існування, очевидно, в льояльному діялозі з ієрархією та духовенством.

Щасливо складається, що в цьому ж часі відбувається і звичайний синод наших Владик. Одна сесія конгресу відбудеться з участю синодальних отців, на якій запрошені Владики виголосять свої доповіді, які на той час перервуть свої синодальні діяння. Важливо, щоб ми почули думки нашого церковного проводу, як і для Владик буде важливо познайомитися із рішеннями і підсумками мирянського форуму. Миряни не збираються, щоб стати своєрідною групою пресії („прешир груп), тільки щоб спільно шукати розв'язки для наших проблем і спільно виробити найкращі напрямні і форми праці цілого Божого люду у своїй Церкві і національній спільноті.

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про ці, „інакші" школи

Тепер, коли на порозі літні вакації — школи і шкільна наука на устах у всіх, що мають до діла з молоддю. Кінцеві іспити, оцінки, стипендії, а передусім т.зв. ґрадуації все це цікавить, викликує коментарі, смутки і радости, а навіть є темою численних статтей і завваг у засобах масової інформації.

Розуміється, мова тут про загальні, місцеві школи, до яких ходять також наші українські діти і для них та їхніх батьків успіхи чи неуспіхи в науці — це справа першого порядку, для якої посвячується багато часу, уваги і навіть почувань.

Але коли саме тепер ми багато на цю тему говоримо і пишемо, бож це місяць червень і закінчення усіх шкільних зайнять, слід пригадати, що рівночасно закінчуються також шкільні зайняття в українських суботніх чи нечисленних цілоденних школах, які всі повинні бути особливо в осередку уваги нашої спільноти. В основному бо від них залежить українське майбутнє у вільному світі. Про це говорять при різних нагодах наші „батьки народу" — провідники українського громадського життя, але... часом здається, що ці слова є лише порожнім звуком, який мало має спільного з дійсністю.

Усім нам хіба добре відомий щораз менший чисельний стан української дітвори, що навчається у суботніх школах, а і — цілоденні не можуть похвалитися збільшенням учнів, а навпаки деякі із них б'ють на сполох та закликають українських батьків посилати до них своїх дітей. Зменшення числа учнів підказує нам усім, однак, ще більше дорожити дітворою і молоддю, що є в українознавчих школах. Звичайно, знаємо добре із розмов та настроїв, участь у навчанні — це бажання і послідовність батьків, а для дітей важкий обов'язок, який вони не дуже радо виконують, зокрема коли приходиться посвячувати для нього єдиний день у тижні — суботу, в якій автохтонні однолітки можуть висиплятися, дивитися на телевізійні програми або брати участь у спорті.

Отож, з якої точки зору не взяти — справа українських шкіл є дуже складна і вона потребує не лише словної підтримки української громади, а також окремої уваги і активної співдії.

На жаль, так воно не завжди є. Ось саме недавно відбулося спільне торжественне закінчення науки в чотирьох школах українознавчих спільної округи для тих учнів, що склали матуральний іспит. Це мало бути свято, на якому радісно громадянство привітало б абітурієнтів — майбутніх членів нашої громади, а може і її провідників. Організатори подбали про все, що було потрібне але... на вечорі, що був до речі ще полученний із вечерею та забавою) з'явилося дев'ять матурантів та їхні найближчі родини і заля світила пригноблюючою пусткою.

Не було ані представників громадянства, ані тих, що відповідають за шкільництво, не було товаришів матурантів, не було навіть усіх учителів.

Як сумно і прикро для тих молодих людей, що після довгих років науки кожної суботи закінчили її з успіхом і хотіли, трішки признання від цієї громади, яка від них постійно вимагає цього чи іншого.

Можливо, що цей саме описаний випадок був вийнятком і що в інших наших осередках поселення відбулися такі закінчення українознавчих шкіл величаво і багатолюдно і з відповідними признаннями від громадянства.

Але ця горстка молоді, яка пережила таке розчарування і що була справді глибоко вражена байдужістю свого оточення ледве чи буде мати охоту входити в українську спільноту, яка не знайшла для неї ні крихітки серця та уваги.

О—КА

Тихон Підскакевич

Вічні проблеми

Уже старий філософ, мабуть Геракліт Темний твердив, що ніщо на світі не є вічне: все тече, все пливе. Але зараз же інший мудрець довів, що ніхто на світі не є непомильний, отже помилився також Геракліт.

Хто з них прав — над цим ломлять собі голови всі інші філософи донині. Противники першого кажуть, що він нічого не знав про вічні пера, про вічні колотнечі і незгоди, чи про „вічну дружбу" і про „щастя навіки разом" з китайцями, про яку ще так недавно співали наші „старші брати". Не знав він і про „возз'єднання навіки" тих же братів з українцями, чи про вічні проблеми в самих українців.

Ці вічні українські проблеми, як всі вже знають, це національна єдність і дуже довгі святочні промови. Дехто навіть схильний думати, що незгідливість — наша трагедія, але воно не так. Це явище так задавнене, що стало нашою національною рисою. Коли б якомусь магікові пощастило привести до української солідарности і згоди, тоді щезла б ця риса і ми перестали б бути собою. Ми б денаціоналізувались. А вже про т.зв. „сайд-ефекти" такого нещастя годі й говорити. Газети не мали б чим заповнювати своїх перших і других сторінок, перестав би виходити журнал „За національну єдність", політики не мали б чим оправдувати своїх невдач і дедолугости, прелеґентам забракло б тем для довгих промов і доповідей...

А ці промови і доповіді — це ще одна наша вічна проблема. Правда — не тільки

(Закінчення на стор. 3)

Валентина Єрмоленко

СЛАВНА ЗЕМЛЯЧКА

III.

Понад сорок визначних критиків оцінило ці твори Марії Башкирцевої, як окрасу тогорічного Сальону. А реакційна преса писала: „Башкирцева засвоїла поезію зчовганих черевиків і порваних блюз..." Увагу громадськости незабаром привернули і наступні полотна обдарованої української художниці: „Осінь", „Портрет парижанки" (знаходиться в Третяковській ґалереї Москви) і особливо „Святі жінки", де Марія виступала як мистець реаліст. Її колишній вчитель Роберт Флері писав Марії безпосередньо із виставки Товариства французьких художників у палаці Єлисейських полів: „Нічого й говорити. Ваші роботи прийняті прекрасно"... Але сили Марії танули, і, відчуваючи свою приреченість, сліпнучи, вона прагне встигнути зробити якнайбільше. Вона занотовує до „Щоденника": „Життя таке коротке, що марнувати його просто безчесно". І далі, за 3-го квітня 1883 року: „мені хотілося б працювати над скульптурою, не полишаючи живопису", і художниця справді створює скульптурні персонажі, навіть композиції, стверджуючи зазначає: „Я народжена скульптором..."

Кожний день праці для Марії було подвижництвом: „Я живу цілком у своєму мистецтві, спускаюся до інших лише на обід, і то ні з ким не розмовляючи". Вона заощаджувала останні сили до своєї творчости. Її самовибагливість була щонайбільша. Лебединою піснею славетної полтавки стала картина „Лава на заміському паризькому бульварі", яку вона малювала з натури холодної осени. Це закінчилося трагічно. 31-го жовтня 1884 року Марії не стало, померла в неповних двадцять чотири роки. Талановита, всебічно обдарована і працьовита художниця з України лишила людству 150 картин і портретів, безліч малюнків, ескізів, свої скульптурні твори і літературну спадщину. І все це за шість років... Популярність Марії Башкирцевої за її життя була великою. Її любили і шанували не тільки як співачку, музиканта, художника, скульптора, літератора, а також і як людину. Відходячи з життя, вона заповіла великі кошти для здібних початкуючих, але бідних митців. З Марією Башкирцевою дружили й листувалися найвизначніші творці й громадські діячі багатьох країн. Серед них художники: Ежен Делякруа, Едуард Мане, Клод Моне, Каролус Дюран, П'єр-Огюст Ренуар, Бастьєн Лепаж; письменники: Едмон Гонкур, Еміль Золя, Олександр Дюма — син, Гі де Мопассан. Їм вона мала намір навіть залишити для видання свій „Щоденник". Мопассан писав Марії Башкирцевій: „Мені хочеться передусім подякувати Вам за добре ставлення до мене... а також поговорити з Вами". За свідченням біографа Мопассана Армана Ляну, він приходив на кладовище в Пассі вклонитися могилі Марії. Мистецька громадськість відчула цю втрату. Французьке Товариство жінок — художниць одразу ж створило виставку творів великої художниці. Вона вразила багатогранністю обдарування Марії Башкирцевої. А в січні 1887 року відбулася виставка її творів в столиці Голляндії Амстердамі. До Каталогу найповнішої виставки 1895 року передмову написав французький новеліст і драматург Франсуа Коппе, який брав участь у похованні М. К. Башкирцевої. Він писав про неї: „... В свої двадцять три роки вона здавалася значно молодшою... З першого погляду справляла незвичайне враження: волі, прихованої за ніжністю, енергійности — за грацією. Усе в цій чарівній дівчині випромінювало розум. Під жіночою привабливистю відчувалася металева, справді чоловіча сила...". Ці слова перегукуються з пізніше створеною в Люксембурзькому палаці Парижу меморіяльною скульптурою Ланженьє — „Безсмертя" поруч з якою — мармурова дошка з викарбуваними на ній іменами талановитих молодих творців, що передчасно згоріли в трулі. Серед них — ім'я славної дочки України Марії Башкирцевої. У 1887 році було виконано заповіт Марії — надруковано її „Щоденник" хоч лише частково після „ревізування" матір'ю Марії, яка вилучила чи не найцікавіше, оскільки це розкривало сторінки родинного життя шляхетного роду Бабаніних — Башкирцевих. Однак і те, що вийшло друком у Франції через три роки до її смерті упорядковане французьким романістом Андре Тер'є складає два томи хвилюючого і повчального тексту. У Петербурзі „Щоденник" вийшов лише 1894 року і то дуже скороченим. „Щоденник перевидавався багато разів англійською, німецькою, італійською, еспанською та іншими мовами світу. Про це й літературний твір прем'єр Великобританії Гладстон писав 1890 року публіцистичну статтю, де назвав „Щоденник" однією з найкращих книжок нашого століття. Відтоді про Марію Башкирцеву в багатьох країнах написано десятки монографій і наукових розвідок, сотні статей і художніх творів. Безсмертними пам'ятниками творцеві прекрасного є постійно діючі музеї, зокрема в Ніцці, де жила в юнацькі роки Марія та частина творів, що зберігаються в Парижі і її художня майстерня там же. В Україні полотна Марії Башкирцевої є в музеях Харкова, Дніпропетровська, Ленінграду і в Москві. Її картини — гордість кращих музеїв Франції, Америки, Голляндії, Німеччини, Люксембургу. Славна дочка України давно вже стала громадянкою всього людства і цим ще більше уславила свій нарід.

Вічні...

Закінчення зі стор. 2

наша. Є на світі більше балакучих народів. Уже Геродот мав сказати одному такому балакунові: „Початок твоєї промови ми забули, кінця не зрозуміли", — отже даремна втрата часу.

Ця заввага, мабуть, діткнула дещо промовця і проникла до публічного відома. В наступних віках промови ставали щораз коротші і тепер зведені до 10-15 хвилин, доповіді до 20-25 хвилин. Коли ж недавно один бесідник перейшов цю межу, хтось з публіки перебив йому, що він задовго говорить. На його ж виправдування, що забув взяти годинник, хтось вигукнув знову: „Календар висить на стіні! Окуляри ж маєш?"

Ми в діяспорі все ще живемо звичаєм Геродотової доби і не тільки нарікання, але навіть нещасливі випадки нікого не переконують. Адже раз-у-раз чуємо, що хтось там зомлів під час доповіді і духоти, хтось кинув у шановного прелеґента помідором тощо. В нас під час промови на останній академії якийсь добродій став навіть вигукувати: „А бий його! Лови! Лови!" Балакун зблід, перестав говорити, але коли ввімкнули світло, виявилося, що бешкетник кричав зпросоння. Снилося йому, що на нього напали коли вертався пізно вночі додому.

Це так вразило прелеґента, що погрозив, що більше на українських імпрезах виступати не буде.

Отож, стараймося не засипляти.

Перед...

(Закінчення зі ст. 2)

Проблеми мирян є насьогодні дуже актуальні в Католицькій Церкві та в релігійному житті взагалі. Восени Папський Синод буде ними займатися, а в травні цього року зійшлася у Римі спеціяльна підготовча комісія мирян для розгляду цих питань на рівні і в рамках цілої Церкви. Ми не сміємо бути й тут позаду інших. Наші проблеми є подібні, але деякі і специяльні: їх треба розсудливо і відповідально розв'язувати.

Серйозного підходу до актуальних питань вимагає від нас ситуація в Україні і специфічна роля і вигляди нашої Церкви в розсіянні. Віримо, що і на цей раз організоване українське католицьке мирянство гідно виконає своє призначення і ролю.

НЕ "Н.Н.", А ОКСАНА ХАРУК

Авторкою статті-рецензії на Вечір дуетів і арій з опер, що відбувся в УІА 2-го травня, є Оксана Харук, молода співачка і учителька співу, яка принагідно дає лекції вокалу і також учиться сама. Її рецензія під заголовком „Дуети і арії з опер полонили нюйоркчан" була надрукована в щоденнику ч. 114, з середи 17-го червня, під помилковими ініціялами "Н.Н.". - Ред.

Імпрези Українських Сеньйорів

Товариство Українських Сеньйорів у Філядельфії у свою різноманітну програму включає теж і розвагові імпрези, які корисні тим, що дають змогу сеньйорам зустрінутися та в товариській, дружній атмосфері провести кілька приємних годин. Такою вдалою імпрезою було традиційне Свячене , що відбулося 3-го травня в елеґантній залі УОК Центру. Словами „Христос Воскрес" привітав голова Т-ва проф. В. Винницький численно зібраних сеньйорів та попросив о. митрата З. Золочовського, капеляна сеньйорів, провести молитву.

Після молитви ведення програми перебрала Ірина Райнер, імпрезова референтка ТУС. Вона теж розказала про великодні обряди і звичаї в різних частинах України, про крашанки і писанки та їх ролю у Великодніх обрядах, про обливаний Понеділок та культ померлих у великодньому тижні та в Провідну неділю. Цю добре опрацьовану та цікаву розповідь присутні слухали з великою увагою.

У мистецькій частині програми першими виступили студенти Театральної студії Володимира Шашаровського — Марко Клос та Оксана Михайлюк-Строцька. Марко читав великодній нарис, у якому провідною думкою було бажання, „щоб в Україні вольні дзвони проголошували Воскресення Христове". Оксана рецитувала гарний монтаж великодніх віршів. З признанням треба підкреслити добру українську мову, почуття та чітку дикцію у виконанні творів.

Опісля виступив відомий скрипаль Петро Прус. Він виконав власну композицію „Імпровізація", яку присвятив сеньйорам. Він теж з гумором поділився з присутніми своїми веселими споминами з часів, коли був актором в театрі. Вдячна публіка з приємністю сприймала гру та веселі дотепи.

Милою несподіванкою був виступ вокального тріо наших сеньйорок у складі: Іванка Осідач, сопрано; Наталка Пуйда, меццо-сопрано; Ірина Райнер, альт. При фортепіяні — Наталка Вайда. Тріо відспівало пісню Ігоря Білогруда на слова Лесі Українки „Гетьте думи, ви хмари осінні" і дві народні пісні в обробці Зої Маркович: „Тихо над річкою" та „Ой, била мене мати". Добре підібрані голоси зливалися гармонійно в одну цілість, даючи естетичну насолоду слухачам, які не жаліли оплесків задоволення та признання. Виступ тріо закінчив мистецьку частину програми, після якого присутні спожили смачно приготовані панями сеньйорками традиційні страви Свяченого.

Після обіду виступив президент УОК Центру д-р Олександер Черник, який з признанням говорив про співпрацю і поміч сеньйорів УОК Центрові у доказ пошани наділив грамотами вдячности УОК Центру за добровільну і щиру працю чотирьох відомих громадян. Грамоти дістали: Володимир Романів, Володимир і Юлія Шашаровські та Осип Марійчук. Цю цікаву і приємну товарську імпрезу закінчив голова Т-ва проф. В. Винницький. Він подякував виконавцям програми, як теж і всім присутнім за численну участь, висловлюючи надію, що наші сеньйори будуть і надалі включатися в працю Т-ва для свого спільного добра, як теж і для користи нашої філядельфійської громади.

* * *

Філядельфійські сеньйори цікавляться життям і проблемами не тільки своєї громади, але й цілого нашого поселення. І так на одних сходинах нещодавно обговорено справу паломництва до Святої Землі з ініціятиви і бажання єпископа Владики Василя Лостена, який для організації масового, бодай кілька тисяч мирян і духовенства, здвигу робить чимало заходів . У хвилі жахливої українофобії, яка тепер панує на терені Північної Америки, та знеславлення доброго українського імени, можна квестіонувати доцільність такого здвигу. Можна теж побоюватися за фізичну безпеку паломників. А коли йдеться про кошти кілька мільйонів долярів — то чи не краще зужити їх на завершення, наприклад, Гарвардського Проєкту, чи хоча б доповнення залізного фонду семінарії Стемфорду.

* * *

Плян праці Товариства на найближчі місяці: 11-го червня — здійснено прогульку до Ню Йорку — Статуя Свободи. У середу, 24-го червня, поїздка до Гаррісбурґу на урядове відкриття святкувань 1000-ліття Хрищення України в Ротунді Стейтового Капітолю. У липні і серпні — пікніки на площі Т-ва Тризуб у Горшам.

Ірина Ільницька

В Нюарку відзначать уродини Патріярха М. Любачівського

Управа Окружного відділу Українського Патріярхального Товариства в Нюарку, Н. Дж., рішила на засіданні, в середу, 27-го травня ц.р., відзначити уродини Блаженнішого Патріярха Мирослава Івана Кардинала Любачівського.

У зв'язку із цим відзначенням Управа УПТ устійнила із о. Михайлом Кучмяком, парохом церкви св. Івана Хрестителя, при Сенфорд Аве. в Нюарку, підготовити і провести уродинові святочні сходини в пошану Блаженнішого Глави Української Католицької Церкви — Патріярха Мирослава Івана, в неділю 28-го червня цього року, о год. 12:30, відразу після св. Літургії і відспівання „Многая Літа" Владиці Патріярхові в церковній залі.

Члени управи Окружного відділу УПТ визнають, що відзначення цих уродин є для українського Божого люду доброю нагодою для виявлення щирої пошани і вдячности для найвищого українського церковного католицького Провідника і дає теж привід запізнатися з діяльністю Глави Української Католицької Церкви, націленими на здійснення незакінчених задумів його попередників — великих Отців: Слуги Божого Митрополита Андрея і Блаженнішого Патріярха Йосифа. Голова Окружного відділу УПТ ред. Василь Пасічняк виголосив доповідь п. н. „Блаженніший Патріярх Мирослав Іван на шляху його великих попередників".

Застанова над закликом Блаженнішого Патріярха Йосифа: „Я буду таким патріярхом, яким ви народом будете", повинна заохотити українських віруючих людей до молитов і Св. Причастя, зокрема в дні відзначення уродин в намірені Патріярха Мирослава Івана. Численна участь вірних у св. Літургії і у сходинах в пошану Патріярха буде рівночасно зміцнюючим актом — вступом до святкувань 1000-ліття християнства України.

В. П.

В Баффало молились за жертви Чорнобиля

На знімці з газети „Баффало Нюз" (зліва): Ліза Вокер, Соня Плешкевич і Ярослав Пришляк.

У провідну неділю, 26-го квітня ц.р., українська громада Баффало та околиці об'єднано і численно зібралась біля міської ратуші зі своїми душпастирями, щоб в річницю жахливої нуклеарної катастрофи молитвою пом'янути жертви Чорнобилю та протестом свідчити про большевицького ворога, який так легкодушно і забріхано применшує цю нову велику трагедію українського народу.

О годині 6-ій вечора до спільної молитви й Панахиди стануло п'ять священиків: о. декан Мар'ян Струць, парох церкви св. Миколая зі сотрудником о. Андрієм Чорним; о. Володимир Вербицький, парох церкви в Лакавані - Ланкастері; о. Дмитро Лаптута, парох церкви на Кенмор, та настоятель православної церкви о. Богдан Сенцьо, який започаткував Молебень.

Коротким словом відкриття о. М. Струць з'ясував потребу спільної молитви, закликаючи до слова учительку американських шкіл Анну Тютюнник, яка англійською мовою передала жахіття Чорнобильської нуклеарної аварії. Від української громади промовляв Ігор Чмола. Тут були і запрошені представники американського міського та повітового урядів. У імені посадника говорив заступник Ришард Пляновскі; опісля промовив староста повіту Ірі Е. Рутковскі. В імені міської асамблеї знамениту промову виголосив радний Піт Ґорський. Всі вони в різких словах нап'ятнували імперіялістичну большевицьку політику — брехню і обман т. зв. „гласності", а страждання і нищення українського народу від початків московського панування перейшли межі відомого в світі жидівського Голокосту. Радний Піт Ґорський склав на руки отця декана Мар'яна Струця резолюцію, яку розішлють до стейтових і федеральних урядів та до президента Роналда Регена.

Жалібну кінцеву молитву — „Вічная Пам'ять", заінтоновану хором православної церкви, проспівала шестисотна маса людей. Похилились донизу український національний синьо-жовтий прапор та американський зоряний. Похилились прапори молодечих організацій — Пласту і СУМА. Почесть віддали прапори Українських Американських Ветеранів, Союзу Українок Америки, Організації Оборони Чотирьох Свобід України та інших. Ясним полум'ям горіли свічки. То тут, то там, у молитовній масі з посумнілих облич котились сльози — болізні і печалі, але при цьому теж міцніла віра, — бо Христос Воскрес із мертвих, так і наша Мати-Україна певно Воскресне! У пізніх годинах чотири місцеві канали телевізії передали цілий перебіг молитовного відзначення жертв Чорнобиля.

Братчик Славко

Ювілей Гантерської церковці

На липень 1987 року припадає 25-ліття церкви св. Івана Хрестителя в Гантері, Н. Й. Церковця ця тим знаменна, що вона становить одну з головних приман і принад для не-українців туристів: вона збудована у строго витриманому гуцульському стилі, вся дерев'яна, із грубих дерев'яних бальок і стовпів, і цей сам стиль збережено також в її середині.

Зберігся й зшиток протоколів першого комітету для побудови церкви в Гантері. Головою комітету був тоді проф. Никифоряк, секретарем — піонер української громади в Гантері Іван Володимир Кобзяр, скарбником — інж. Орест Клюфас. Перший проєкт церкви зладив інж. Жуковський, але насправді будівничим церкви був Костів, сам із Гуцульщини і добрий знавець тамошнього будівельного стилю. Ніхто з них уже не живе. Живими, славити Господа, є обидва високої кляси мистці, які зайнялися внутрішнім прикрашенням церкви: скульптор Михайло Черешньовський, який різьбив іконостас і великий дерев'яний свічник, та артист-візантоніст Петро Холодний мол., який малював усі образи в іконостасі та запрестольний образ. Тому, що мистець Холодний твердить, що візантеїзм прийшов із Етіопії, всі обличчя святих у тій церкві чорні.

У цих перших протоколах названо особи, які зголосили готовість подарувати парцелю під будову церкви. За найкраще місце під будову церкви визнано парцелю, яку запропонував д-р Іван Макевич, на горбі, що його видно з головного шляху „23 А" Тому й церкву названо іменем Івана святого Йоана Хрестителя. Вже з ініціятиви д-ра Івана Маркевича побудовано поруч церкви і дзвіниці також так звану Ґражду, просторий будинок з двома залями, горішньою і долішньою, мешкальною кімнатою і крамницею. Мале помешкання, за традицією, займає щорічно власниця крамниці, де переважають вироби народного мистецтва. Поруч Ґражди збудовано теж будинок для священика, — усі в тому самому, достосованому до церкви, стилі.

Для вшанування 25-літнього існування церкви св. Івана Хрестителя заснувався гурток мужчин і жінок, які рішили зорганізувати у днях 11-го і 12-го липня церковний фестин з багатою мистецькою програмою. Тому, що такі фестивалі чи фестини, уладжувані під голим небом, як, наприклад, на 7-ій вулиці в Ню Йорку біля церкви св. Юра, залежні від погоди і коштують даремну витрату часу, енерґії і грошей у випадку дощу й холоду, то комітет у Гантері так покерувати програмою, щоб вона могла — на випадок непогоди — відбутися у двох великих залях Ґражди.

У сучасному часі занепаду традиції й просто революції у поглядах на мораль і етику, сантимент, що його мають постійні мешканці Гантеру і численні щорічні гості, які заповідають довкільні українські відпочинкові оселі, як „Мотель Ксеня", популярно „Кобзярівка", чи „Никифорівка", — це гарний прояв вірности рідній церкві і рідній традиції. Місяць липень у Кетскільських горах найкращий, красується зеленню смерек і сосон, грибами у лісах і рибами у річці, і тому є всі дані на те, що цей рідкісний ювілей 25 років існування гуцульської церковці в Кетскільських горах стейту Ню Йорк — принесе успіх і вдоволення його організаторм і гостям.

І. К-н

25-річний ювілей І. Хомина

Отець ігумен Патрикій Пащак, парох церкви св. Юра в Ню Йорку, складає ґратуляції Іванові Хоминові з нагоди 25-річного ювілею його праці при церкві як дяка і диригента.

У квітні ц. р. ігумен о. Патрикій Пащак привітав Івана Хомина з нагоди 25-ліття його заслуженої праці, як дяка і диригента хору при парафії св. Юра.

Іван Хомин, народжений на Львівщині, Україна, прибув до міста Шамокін, Па., 6 квітня 1948 року. Там він виконував працю дяка, учителя і диригента хору при церкві св. Преображення і при школі протягом 14-ти років.

2-го квітня 1962 року І. Хомин переїхав з родиною до Ню Йорку, де на протязі 25-ти років продовжував працю при церкві, як рівнож викладав музику у школі і Академії св. Юра. Багато праці вкладав він до підготови шкільних п'єс і щорічних різдвяних концертів, де численна публіка з приємністю кожного року слухала по-мистецьки виконаних коляд, при фортепіяновому акомпаньяменті дружини диригента Олі Хомин. Ґратулюючи ювілятові, отець-парох бажав йому многих літ, здоров'я і сили ще довго служити громаді.

Н. Н.

Помер св. п. Григорій Гаркач

Лорейн, Огайно (М. Г). - Тут, у понеділок, 18-го травня ц. р., несподівано на удар серця відійшов у вічність на 72-му році життя заслужений громадянин-патріот Григорій Гаркач.

Світлої пам'яті Г. Гаркач народився в селі Мужилів у повіті Підгайці в Галичині, де в студентських роках всеціло віддавався праці для української громади, що гуртувалася при місцевій церкві і читальні „Просвіта". Належав він до Організації Українських Націоналістів і змагався в лавах ОУН за волю рідного народу аж до своєї втечі в Німеччину.

З Німеччини, з табору Єгер Козерне в Міттенвальді, св. п. Г. Гаркач у 1949 році прибув до Америки, де включився знову в громадську діяльність. Був він членом УНСоюзу 233-го Відділу, Українського Конґресового Комітету Америки, членом місцевого УНДому, та багато працював для української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Лорейні, Огайо.

Поховано цього зразкового громадянина на українському цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі. Опечалена вдова Параскевія Гаркач склала у пам'ять свого покійного мужа 50 дол. на ЗУАДК і 50 дол. на Комітет святкування 1000-ліття Хрищення України.

В пам'ять М. Демчишина

Присвячую цих пару слів в пам'ять покійного мого друга Михайла Демчишина.

Доля на чужині не щадить нам своїх ударів і смерть вириває з наших рядів ненадійно дорогих нам людей у розквіті сил, людей повних енерґії, активних членів нашої суспільности, палких патріотів своєї поневоленої батьківщини, для якої з посвятою трудилися і вірили в її воскресіння і у свій поворот на землю своїх батьків, щоб там далі продовжувати свою працю над здобуттям волі для любої України.

Похорон св. п. М. Демчишина відбувся з Елізабету, Н. Дж., у понеділок 13-го квітня 1987 року на цвинтар св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Він був таким патріотом, який горів безмежною любовю до України, і на шляху до її волі впав у силі віку, повний енерґії до праці для добра громади з вірою, що все робиться для поневоленої батьківщини. Серце не витримало, бо воно струджене тугою за батьківщиною.

Григорій Іванів

Св. п. І. Ю. Самчук

У п'ятницю, 1-го травня ц. р., чисельна громада церкви св. Вознесіння в Мейплевулі, Н.Дж., відпровадила в останню дорогу активного праціника на церковній ниві, члена церковної управи і старосту церковного хору св. п. Івана Юхима Самчука.

Св. п. І. Ю. Самчук народився на Холмщині, Волинь, Україна, 1-го квітня 1921 року. Був він людиною доброго характеру, справжнім християнином та справжнім українським патріотом: не було тієї неділі, де б І. Самчук не був у церкві та не брав участи в церковному хорові. Будучи старостою хору, дбав він про його збільшення та покращання. Парафія і зокрема хористи дуже його поважали і любили і не даром, він бо робив для них різні товариські забави, пікніки тощо. Його поважали всі, хто його знав, бо він був людиною спокійної, милої вдачі, добрим другом і товаришем. Він любив українські звичаї, дбав про них і часто - густо його можна було бачити на українських, зокрема на національних святах та імпрезах.

Панахиду в похоронному заведенні Литвин і Литвин відправили 30-го квітня (св. п. І. Самчук помер 28-го квітня) — настоятель церкви св. Вознесіння о. Євген Богуславський і колишній настоятель цієї ж церкви о. Іван Наконечний (тепер у церкві св. Володимира в Пармі). На панахиду зібралася велика кількість людей, що приїхали з ближчих і дальших околиць, як ось Вашінгтон, Клівленд, Парма та теж із Канади. Стійку коло домовини покійного тримали члени Братства св. Вознесіння, в якому св. п. І. Самчук був дуже активний. По панахиді о. Є. Богуславський склав співчуття родині, а К. Степовий, близький приятель покійного, попрощав його від своєї родини і всіх присутніх. Було багато вінків і квітів.

Другого дня тіло небіжчика було перевезено до церкви св. Вознесіння, де було проведено чин похорону. Отець Наконечний, який, прослуживши в цій парафії 14 років, добре знав Покійного, висловив свій глибокий жаль з приводу відходу з цього світу такого доброго християнина і українського патріота, і попрощав покійного, склавши якнайсердечніші співчуття зажуреній родині. Правили цього дня настоятель о. Є. Богуславський, о. І. Наконечний і настоятель церкви св. Тройці Ірвінґтону, Н. Дж., о. протоієрей С. Неприль, близький земляк покійного.

Після чину похорону колона коло 30-ти авт рушила на Український Православний цвинтар Святого Андрія Первозваного в Бавнд Бруку, Н. Дж., де після короткої відправи і відспівання „Вічної Пам'яті" тіло св. п. Івана Юхима Самчука було спущено до могили.

На тризні, що відбулася в залі Консисторії церкви, була велика кількість українців, а між ними багато членів молодечої організації ОДУМу, членів Товариства Одумівських Приятелів, які прибули з різних місцевостей, аби віддати останню послугу своєму колишньому голові Товариства Одумівських Приятелів міст Нюарк — Ірвінґтон св. п. Іванові Юхимові Самчуку.

Св. п. Іван Юхим Самчук залишив у великому горі дружину Ольгу, дочку Галину Кампус з чоловіком та 2-ма дітьми, дочку Тоню Погуляй з чоловіком та двома дітьми та дальшу і ближчу родину в Україні.

К. Степовий